

SUKCES PIERWSZEGO W POLSCE KURSU „LECZENIE OSTREJ FAZY UDARU MÓZGU Z WYKORZYSTANIEM SALI WYSOKIEJ WIERNOŚCI”

Udar niedokrwienny mózgu jest drugą na świecie przyczyną zgonów i pierwszą przyczyną niepełnosprawności. W Polsce co roku odnotowywanych jest ok. 70 tysięcy nowych zachorowań, a prognozy mówią o 82,8-96,6 tys. udarów rocznie w 2025 r. „Problem, jak leczyć osoby z ostrym udarem, pojawia się niemal na każdym dyżurze neurologów w naszym kraju” – mówią specjaliści Katedry i Kliniki Neurologii Centralnego Szpitala Klinicznego Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (CSK UCK WUM), którzy wyszli z inicjatywą zorganizowania w Centrum Symulacji Medycznych WUM kursu „Leczenie ostrej fazy udaru mózgu z wykorzystaniem sali wysokiej wierności”.

Sukces zakończonego pod koniec maja w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym cyklu czterech szkoleń udowodnił potrzebę wprowadzenia nowoczesnych narzędzi dydaktycznych do podyplomowego kształcenia neurologów.

Patronat naukowy nad kursem objęła Katedra i Klinika Neurologii CSK UCK WUM, kierowana przez prof. Annę Kosterę-Pruszczyk. Kierownikami naukowym szkolenia zostali pracujący w Klinice lekarze: dr Aleksandra Golenia i dr Antoni Ferens. Kurs został zorganizowany przez Centrum Symulacji Medycznych i Innowacji WUM oraz Boehringer-Ingelheim – firmę będącą producentem jedyne na świecie leku wykorzystywanego w przyczynowym leczeniu ostrej fazy udaru mózgu.

W leczeniu udaru mózgu cenna jest każda minuta

Leczenie ostrej fazy udaru mózgu jest w medycynie stanem nagłym wymagającym bardzo szybkiego podejmowania decyzji brzemiennej w skutkach, mających wpływ na dalsze życie pacjenta. Neurologi muszą zmierzyć się nie tylko z presją czasu, ale także z bardzo szerokim wachlarzem informacji, takich jak: stan kliniczny pacjenta, wyniki badania krwi i badań obrazowych (tomografii komputerowej czy rezonansu magnetycznego), a następnie

Dr Antoni Ferens i dr Aleksandra Golenia

koniecznością rozpoczęcia natychmiastowej pomocy choremu. Odroczenie leczenia nawet o 15-30 minut zmniejsza szanse pacjenta na powrót do sprawności.

„Wykorzystanie Centrum Symulacji Medycznych do analizy i praktycznego ćwiczenia postępowania u chorych w ostrej fazie udaru mózgu to unikalna możliwość zmierzenia się, tym razem w komfortowych warunkach, z bardzo trudnymi niejednokrotnie decyzjami, które musi podejmować na dyżurze neurolog. W leczeniu przyczynowym udaru mózgu liczy się każda minuta” – mówi prof. Anna Kosterę-Pruszczyk – kierownik Katedry i Kliniki Neurologii CSK UCK WUM.

„Symulacje medyczne dają, z jednej strony, możliwość bezpiecznej, czyli bez szkodzenia pacjentowi, nauki leczenia ostrej fazy udaru mózgu, a z drugiej, wierne oddają warunki Szpitalnego Oddziału Ratunkowego czy Izby Przyjęć, umożliwiając przetrenowanie podejmowania decyzji na poszczególnych etapach” – dodaje dr Aleksandra Golenia z Katedry i Kliniki Neurologii CSK UCK WUM.

Lepsza współpraca w zespole terapeutycznym

Adresatem kursu były osoby pracujące na co dzień w oddziałach neurologii z pododdziałem udarowym lub w oddziałach

Część praktyczna kursu

Uczestnicy szkolenia podczas realizacji jednego ze scenariuszy

udarowych. Jego celem była poprawa współpracy w zespole terapeutycznym leczącym pacjentów z udarem mózgu, a także nakreślenie głównych barier hamujących sprawną współpracę. W jednym szkoleniu uczestniczyło 8 osób – byli to neurologi lub osoby w trakcie specjalizacji z neurologii reprezentujący ośrodki z całej Polski i posiadający różne doświadczenie. Kurs podzielony został na część teoretyczną i praktyczną.

„Szkolenie rozpoczynało się od wprowadzenia i prezentacji najnowszych informacji na temat ostrej fazy udaru mózgu oraz przypomnienia najnowszych standardów i wytycznych. Większość kursu stanowiła jednak część praktyczna, na którą składały się następujące po sobie cztery bloki ćwiczeniowe. Na zakończenie omawialiśmy zasady wprowadzania nabytych

na kursie umiejętności w placówkach, w których pracują nasi kursanci” – mówi dr Antoni Ferens z Katedry i Kliniki Neurologii CSK UCK WUM.

Program kursu, zakres tematyczny i scenariusze przygotowane zostały przez pracowników Katedry i Kliniki Neurologii CSK UCK WUM. Centrum Symulacji Medycznych WUM zagwarantowało zaplecze technologiczne i sprzętowe oraz pozorantów odgrywających rolę pacjentów, wśród których były osoby pracujące na co dzień w CSM WUM – technicy i ratownicy medyczni.

Więcej chętnych niż dostępnych miejsc

Położenie większego nacisku na nabywanie umiejętności praktycznych sprawiło, że kursy spotkały się z bardzo pozytywnym odbiorem. Potwierdziły to ankiety

ewaluacyjne, wypełniane przez uczestników po każdym szkoleniu, które dodatkowo zakomunikowały potrzebę kontynuowania kursu.

„Zainteresowanie szkoleniem jest tak duże, że chętni muszą czekać w kolejce. W bieżącym roku akademickim zaplanowaliśmy cztery kursy. 22 maja odbył się ostatni z nich. Jednak po przerwie wakacyjnej ponownie ruszamy. Prawdopodobnie pod koniec września zorganizowane zostanie kolejne szkolenie” – mówi dr Aleksandra Golenia.

Eliminacja złych praktyk

Kurs „Leczenie ostrej fazy udaru mózgu z wykorzystaniem sali wysokiej wierzchołności” pozwolił przetestować jeszcze raz postępowanie z osobą, u której wystąpił udar mózgu – tym razem w warunkach klinicznych, izolowanych, w takich, gdzie nikomu nie można zaszkodzić.

„Szkolenia uwiaryściły różnice w sposobie postępowania z takim chorym, czasem ujawniły niedokładności, z których lekarz do tej pory nie zdawał sobie sprawy. Kurs pozwolił ujednoczyć sposób postępowania i wyeliminować nieświadomie stosowane błędy. Podczas szkoleń spotykaliśmy lekarzy pracujących w różnych ośrodkach – mogliśmy zatem wymienić się własnymi doświadczeniami i pomysłami na jak najlepszą pomoc osobom po udarze. My również, prowadząc kurs, bardzo wiele się uczymy” – mówi dr Antoni Ferens.

„Poprawa wewnętrznych procedur, doskonalenie własnych umiejętności w kwalifikacji do leczenia trombolitycznego lub trombektomią mechaniczną to w efekcie kolejni pacjenci uratowani przed niepełnosprawnością. Tym bardziej cieszy mnie sukces, jakim okazał się kurs. Warto sięgać po nowoczesne narzędzia w kształceniu podyplomowym, wykorzystując we współpracy unikalne możliwości, jakie oferuje Warszawski Uniwersytet Medyczny” – dodaje prof. Anna Kostera-Pruszczyk.

Symulacje medyczne w neurologii

Symulacje medyczne są od kilku lat z powodzeniem wykorzystywane w dydaktyce przed- i podyplomowej. W zakresie intensywnej terapii i procedur zabiegowych korzysta się głównie z fantomów. W zakresie neurologii jest jednak inaczej.

przykład charakterystycznych dla uszkodzenia mózgowego, są na tyle skomplikowane, że obecnie dostępne fantomy nie są w stanie ich zaprezentować” – mówi dr Antoni Ferens. Dlatego przygotowując kurs, zamiast fantomów zdecydowano się na wykorzystanie pozorantów prezentujących objawy neurologiczne. Dzięki temu symulowana sytuacja wygląda bardziej realistycznie. Praca z pozorantami, czyli osobami odgrywającymi rolę pacjentów, pozwala ćwiczyć podejmowanie szybkich decyzji, zatem jest odpowiednia do skorzystania ze scenariuszy z pacjentem w stanie nagłym – po udarze mózgu,

napadzie padaczkowym lub nagłej utracie przytomności.

Natomiast fantomy w dydaktyce z zakresu neurologii wykorzystuje się głównie, ćwicząc procedury wymagające umiejętności manualnych, np. podczas szkolenia nakłucia łędźwiowego organizowanego dla studentów V roku Wydziału Lekarskiego WUM w trakcie zajęć z neurologii.

Klinika Neurologii CSK UCK WUM to lider leczenia udarów na Mazowszu

Klinika Neurologii CSK UCK WUM otrzymała dwukrotnie Certyfikat Diamentowy, przyznawany przez tzw. inicjatywę Angels działającą pod auspicjami European Stroke Organization, będącej

partnerem World Stroke Organization. Jest jednym z nielicznych w Polsce, a jedynym na Mazowszu oddziałem udarowym, któremu przyznano to wyróżnienie po raz drugi. Certyfikat Diamentowy to potwierdzenie najwyższych standardów leczenia pacjentów w ostrej fazie udaru mózgu, oraz opieki w Oddziale Udarowym Katedry i Kliniki Neurologii CSK UCK WUM. W Oddziale prowadzona jest kompleksowa diagnostyka i leczenie pacjentów z udarem niedokrwiennym mózgu. Oddział posiada 27 łóżek oraz 7 łóżek na Oddziale Intensywnej Opieki Neurologicznej (OION). ■

Materiał powstał w ramach cyklu Biura Rzecznika Prasowego WUM „Naukowe czwartki WUM”